

Σχόλια του ΕΕΠΔ επί της πρότασης οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη διευκόλυνση της διασυνοριακής ανταλλαγής πληροφοριών για τροχαίες παραβάσεις σχετικές με την οδική ασφάλεια

Τον Ιούλιο του 2014 η Επιτροπή ζήτησε τη γνώμη του ΕΕΠΔ, σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού 45/2001, σχετικά με την πρόταση για την έκδοση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη διευκόλυνση της διασυνοριακής ανταλλαγής πληροφοριών για τροχαίες παραβάσεις σχετικές με την οδική ασφάλεια (εφεξής «η πρόταση»)¹.

Η προτεινόμενη οδηγία αντικαθιστά την οδηγία 2011/82/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία εκδόθηκε στις 25 Οκτωβρίου 2011 και ακυρώθηκε από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης λόγω εσφαλμένης νομικής βάσης². Το Δικαστήριο αποφάσισε ότι, καθώς ο σκοπός και το περιεχόμενο της οδηγίας αφορούν τη βελτίωση της ασφάλειας των μεταφορών, το άρθρο 87 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) σχετικά με την αστυνομική συνεργασία δεν αποτελεί τη δέουσα νομική βάση. Ως εκ τούτου, εκπονήθηκε η παρούσα πρόταση προκειμένου να θεσπιστεί η οδηγία βάσει της ορθής νομικής βάσης, ήτοι του άρθρου 91 της ΣΛΕΕ για τις μεταφορές.

I. ΓΕΝΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ:

Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του αφενός για το γεγονός ότι ζητήθηκε η γνώμη του κατά το συγκεκριμένο στάδιο της διαδικασίας και, αφετέρου, για την αναφορά περί της γνωμοδότησης αυτής στις αιτιολογικές σκέψεις³.

Η πρόταση είναι σχεδόν πανομοιότυπη με το κείμενο της ακυρωθείσας οδηγίας, με εξαίρεση ορισμένες νομικές αλλαγές οι οποίες κρίθηκαν αναγκαίες για τη διόρθωση της νομικής βάσης. Το 2008 ο ΕΕΠΔ εξέδωσε γνωμοδότηση επί της αρχικής πρότασης οδηγίας για τη διευκόλυνση της διασυνοριακής επιβολής του νόμου στον τομέα της οδικής ασφάλειας⁴. Στο τελικό κείμενο της οδηγίας που εκδόθηκε στις 25 Οκτωβρίου 2011 ελήφθησαν υπόψη ορισμένες από τις συστάσεις του. Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι η συγκεκριμένη πρόταση είναι σχεδόν πανομοιότυπη με την ακυρωθείσα οδηγία, ο ΕΕΠΔ θεωρεί ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι συστάσεις που διατύπωσε στη γνωμοδότηση την οποία εξέδωσε το 2008.

Συναφώς, ο ΕΕΠΔ σημειώνει με ικανοποίηση ότι στις αιτιολογικές σκέψεις 14, 19, 20, 21, 22, 23 αποτυπώνονται οι συστάσεις της γνωμοδότησης και ότι το άρθρο 7 αφορά αποκλειστικά την προστασία των δεδομένων.

¹ COM(2014) 476 τελικό.

² Υπόθεση C-43/12, Επιτροπή κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, 6 Μαΐου 2014.

³ Αιτιολογική σκέψη 27.

⁴ Γνωμοδότηση του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων σχετικά με την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη διευκόλυνση της διασυνοριακής επιβολής του νόμου στον τομέα της οδικής ασφάλειας, της 8ης Μαΐου 2008.

II. ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Ο ΕΕΠΔ επικροτεί το γεγονός ότι στην αιτιολογική σκέψη 23 της πρότασης γίνεται αναφορά στα θεμελιώδη δικαιώματα και στις αρχές που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και στις αρχές που διατυπώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη σχετικά με τον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής και την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Ο ΕΕΠΔ εκφράζει επίσης την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η οδηγία πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με τα εν λόγω δικαιώματα και αρχές. Πράγματι, κάθε πράξη επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της πρότασης πρέπει να εκτελείται σύμφωνα με τα ουσιώδη στοιχεία που διατυπώνονται στο άρθρο 8 του Χάρτη, στα οποία περιλαμβάνεται i) η θεμιτή επεξεργασία των δεδομένων για καθορισμένους και νόμιμους σκοπούς, ii) το δικαίωμα κάθε προσώπου να έχει πρόσβαση στα δεδομένα που το αφορούν και να επιτυγχάνει τη διόρθωσή τους και iii) ο έλεγχος της επεξεργασίας των δεδομένων από ανεξάρτητη αρχή. Οι αρχές που διατυπώνονται στο άρθρο 8 του Χάρτη αναπτύσσονται περαιτέρω και συγκεκριμενοποιούνται στην παράγωγη νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων.

Ο ΕΕΠΔ επισημαίνει συναφώς ότι η αιτιολογική σκέψη 21 και το άρθρο 7 της πρότασης αναφέρονται στη δυνατότητα εφαρμογής της οδηγίας 95/46/ΕΚ για τα δεδομένα που αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας και ανταλλαγών μεταξύ των κρατών μελών στο πλαίσιο της προτεινόμενης οδηγίας. Στο σημείο αυτό η πρόταση διαφέρει από την ακυρωθείσα οδηγία ως προς το ότι αφενός η νομική βάση της οδηγίας ήταν το άρθρο για την αστυνομική συνεργασία και, αφετέρου, η προστασία των ανταλλασσόμενων δεδομένων στο πλαίσιο της οδηγίας βασιζόταν στην απόφαση-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου. Εξυπακούεται ότι η αλλαγή στο εφαρμοστέο δίκαιο της προστασίας των δεδομένων αποτελεί συνέπεια της αλλαγής της νομικής βάσης της πρότασης.

Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για την αναφορά περί της εφαρμοσιμότητας της οδηγίας 95/46/ΕΚ στο άρθρο 7. Σε ό,τι αφορά το θέμα της εφαρμοσιμότητας, επισημαίνεται ότι οι πράξεις επεξεργασίας που προβλέπονται στο πλαίσιο της πρότασης εμπίπτουν κατ' αρχήν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 95/46/ΕΚ, πλην ορισμένων εξ αυτών, οι οποίες ενδέχεται να υπόκεινται σε ειδικούς κανόνες, όπως οι αποφάσεις Prüm (2008/615/ΔΕΥ και 2008/616/ΔΕΥ) και η απόφαση-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου⁵. Εντούτοις, ο ΕΕΠΔ εκτιμά ότι η αναφορά που περιέχεται στο άρθρο 7 σχετικά με την οδηγία 95/46/ΕΚ είναι πρόσφορη και ότι όλες οι συναφείς πράξεις επεξεργασίας πρέπει να συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 8 του Χάρτη, οι οποίες πρέπει να ερμηνεύονται βάσει αναλυτικότερων κανόνων και, ιδίως, εκείνων που θεσπίζονται στην οδηγία 95/46/ΕΚ.

Ο ΕΠΠΔ εκφράζει ιδίως την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι το άρθρο 7 προβλέπει ρητώς στις παραγράφους 2 και 3 την κατάλληλη ενημέρωση, από τα κράτη μέλη, των προσώπων σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων που τα αφορούν (περιλαμβανομένων πληροφοριών όπως η ημερομηνία της αίτησης και η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους παράβασης), τον καθορισμό προθεσμίας αποθήκευσης των δεδομένων και τη δυνατότητα διόρθωσης, διαγραφής ή εμπλοκής των δεδομένων εντός κατάλληλης προθεσμίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 95/46/ΕΚ.

⁵ Κάτι τέτοιο εξαρτάται από την αρμόδια αρχή (διοικητική υπηρεσία ή αστυνομική ή δικαστική αρχή) και από το είδος των υπό επεξεργασία δεδομένων.

III. ΕΙΔΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

Όσον αφορά τον κατάλογο των παραβάσεων, επισημαίνεται ότι η ανταλλαγή δεδομένων αφορά τέσσερις νέες παραβάσεις⁶. Ο ΕΕΠΔ γνωρίζει ότι οι παραβάσεις αυτές προστέθηκαν στο κείμενο κατά τη νομοθετική διαδικασία και τις διαπραγματεύσεις που προηγήθηκαν της θέσπισης της οδηγίας 2011/82/ΕΕ. Εντούτοις, ο ΕΕΠΔ συνιστά την προσθήκη στις αιτιολογικές σκέψεις αιτιολόγησης της σκοπιμότητας συμπερίληψης αυτών των παραβάσεων στο πεδίο εφαρμογής της πρότασης, δεδομένου ότι κάτι τέτοιο συνεπάγεται ότι θα υποβάλλονται σε επεξεργασία τα προσωπικά δεδομένα περισσότερων κατηγοριών υποκειμένων χωρίς, κατά τα φαινόμενα, να διενεργείται εκτίμηση των επιπτώσεων των συγκεκριμένων πράξεων επεξεργασίας.

Βρυξέλλες, 3 Οκτωβρίου 2014.

Peter HUSTINX
Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων

⁶ Βλ. άρθρο 2 της πρότασης σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της.